

MARIA ÀNGELS ANGLADA*

JAUME CABRÉ
Escriptor

Maria Àngels Anglada és una poeta que fa novel·les alhora que és una narradora que fa poesia. El poema *Una història d'amor* és tota una novel·la condensada en un poema. L'article n'explica el contingut, tota una vida d'amor en onze versos.

Paraules clau: *Una història d'amor*, poesia, novel·la, Anglada.

Maria Àngels Anglada is a poet that writes novels and a story teller that writes poetry. The poem A love story (Una història d'amor) is a whole novel condensed into a poem. The article elucidates the content, a life of love in eleven lines of poetry.

Keywords: *A love story, poetry, novel, Anglada.*

Vaig tenir l'oportunitat de fer una aportació a la jornada dedicada a Maria Àngels Anglada a la Universitat de Vic. Per Sant Jordi va fer deu anys que l'escriptora va morir i, aprofitant l'avinentsa del número rodó de l'aniversari, una sèrie d'actes recorden la seva figura. Per això m'agradaria fer-me'n ressò amb un tast més enllà dels cercles literaris.

Anglada és una poeta que fa novel·les. Ella mateixa ho havia dit sovint i amb convenciment. La seva mirada literària és de poeta. Però Anglada també és una narradora que fa poesia. I és una música que escriu. No sabia amb què quedar-me. De fet, tant se val: Anglada era una artista, però no perquè fes novel·les, relats, poemes i articles o perquè llegís literatura i escoltés molta música, sinó perquè mirava la vida i el món a través de l'art. Sovint he parlat de mirades; de la importància de la mirada; de l'essencialitat i rotunditat de la mirada artística. Foix ens deia «És quan dormo que hi veig clar». I aquest veure-hi clar és justament la justificació de la vida de l'artista: emetre, posseir una mirada que sàpiga captar el trasbals interior de les coses. Ella va optar per fer-ho amb narracions, amb novel·les breus, amb la concisió del poema. A la manera de Zweig, deia el que havia

* Article publicat a l'*Avui* (Suplement Cultura) el 9 de maig de 2009.

de dir i prou perquè estic segur que, discreta com era, l'hauria esgarriat fer-se pesada amb repeticions inútils o amb paraules sobrerres.

El que he pogut comprovar és que Anglada agrada de manera íntima, sense escarafalls. *El violí d'Auschwitz*, *Kyparíssia*, *Les closes*, *Viola d'amore*, *L'agent del rei*, *Columnes d'hores*, *Arietta*, *Incitació a la lectura*, *Nit de 1911*, *Artemísia*, *Quadern d'Aram*, són alguns dels seus títols: volums primers, esvelts, discrets, fàcils de dur a sobre, delicats, amb històries de vegades senzilles, de vegades només en aparença; però sempre plenes d'ecos que demanen la complicitat del lector. Anglada és del tipus d'escriptor que confia en la intel·ligència del lector i en la seva cultura i dona per descomptat un món que, si no el coneixes, et vénen ganades urgents de posar-hi remei.

Una història d'amor

Va començar a l'ombra de plàtans i til·lers
 Ciutadans, i al vell claustre que enjoiaven cireres
 Un cop l'any, i ginesta.
 Durava encara quan,
 Campaneta de plata, la veu clara dels néts
 Ens abocava a doll l'aigua de la infantesa
 Als càntirs del record, i la tendresa nova
 Amb frescor de rosada pellava les ferides
 Del temps.
 Encara dura, com una melodia
 Trobada en vells papers, i no sencera,
 Adaptada amb esforç, perquè no es perdi
 Per a veu i record.

Alexandrins i un parell de decasíl·labs al final; i un «Per a veu i record» que ens explica per què Anglada es va dedicar a escriure. Si no esteu gaire avesats a llegir poesia, i perdoneu-me els lectors de poesia, no us deixeu desorientar per les majúscules: els versos d'Anglada (com els de Foix) sempre comencen amb majúscula. Per orientar-ne la via, seguiu els signes de puntuació. I llegiu-lo un cop, a poc a poc, i un altre cop; en veu alta, si us plau. I després, llegiu-lo un altre cop, sense pressa. Us heu adonat que aquest poema és una novel·la que és un poema? Que explica tota una vida d'amor? Que hi ha dos protagonistes i una colla de secundaris? I uns indrets? I un esdevenir cronològic? I una veritat que trasbalsa? La gràcia és que Anglada ho ha sabut fer amb onze versos. No li han calgut quatre-centes pàgines. Els personatges no tenen ni nom. Però tampoc no són ni jo ni tu, sinó

A Barcelona, el 1998. © Arxiu Família Anglada.

que estan arraulits en un ens que apareix un sol cop al principi del cinquè vers. I ens diu que els dos protagonistes es van conèixer «a l'ombra de plàtans i til·lers ciutadans [a Barcelona], al vell claustre [a la universitat]». Passa el temps, l'amor dura i arriben els néts que els fan recordar la pròpia infantesa i «la tendresa nova pellava les ferides del temps» (la presència dels néts assuauja el pas inexorable dels anys). I l'amor es manté «com una melodia no sencera» (per la mort de l'altre protagonista) i «adaptada amb esforç» (convertida en un poema), «perquè no es perdi per a veu i record» (una de les grans raons de ser de l'art).

Maria Àngels Anglada va centrar la seva vida en tres mons: Vic, l'Empordà i la seva estimada Grècia. És una poeta universal que fa novel·les, sí. És una dona que va escriure per salvar els mots, els mons, els morts.